

Comitetul Economic și Social European

SOC/347
Cooperarea
universități - întreprinderi

Bruxelles, 10 decembrie 2009

AVIZUL

Secțiunii pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
privind

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Un nou parteneriat pentru modernizarea universităților: forumul UE pentru dialogul universități-întreprinderi”

COM(2009) 158 final

Raportor: **dl BURNS**

Administrator: Irina FOMINA

La 2 aprilie 2009, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Comisia a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Un nou parteneriat pentru modernizarea universităților: forumul UE pentru dialogul universități-întreprinderi”
COM(2009) 158 final.

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 15 octombrie 2009. Raportor: dl BURNS.

În cea de-a ...-a sesiune plenară, care a avut loc la ... și ... (ședința din ...), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu ... voturi pentru, ... voturi împotriva și ... abțineri.

*

* *

1. **Recomandări**

- 1.1 CESE consideră că utilizarea termenului „universitate” în cazul tuturor instituțiilor de învățământ superior, fără a se lua în considerare denumirea sau statutul acestora în statele membre, poate crea confuzii. Încurajarea parteneriatelor între instituțiile de învățământ superior și întreprinderi implică, dimpotrivă, identificarea cu precizie a disciplinelor pentru care un astfel de parteneriat este relevant, lăsând cele două părți să aprecieze caracterul reciproc avantajos al acestuia. Acesta este motivul pentru care CESE propune utilizarea termenului „instituții de învățământ superior”, mai general, și reconsiderarea denumirii forumului, în consecință.
- 1.2 Comunicarea Comisiei Europene, ca și forumul UE de dialog între universități/instituții de învățământ superior și întreprinderi ar trebui să se concentreze pe o cooperare și o intervenție punctuale. Acest aspect va trebui analizat cu atenție, în special în contextul crizei actuale, când nu se poate ști cu certitudine dacă întreprinderile vor avea posibilitatea să investească direct în viitorii licențiați (pe termen lung). Forumul ar trebui să contribuie la definirea interesului general pe termen lung în domeniile educației și evoluției pieței muncii.
- 1.3 În această privință, ar fi de dorit ca partenerii sociali și reprezentanții societății civile să fie consultați. Implicarea în relații cu întreprinderile și crearea forumului trebuie să aibă conținut și nu să devină un mecanism fără prea mare valoare în afara aceleia de a aduce resurse financiare pentru activitățile curente ale universității; acest proces de angajare și de creare a forumului nu trebuie însă nici să se transforme într-un instrument de „dominare” a instituțiilor de învățământ superior de către întreprinderi.

- 1.4 CESE susține un parteneriat mai echitabil între universități și întreprinderi, în care ambele să fie încurajate să devină „motoare” ale schimbării și să aibă contribuții valoroase.
- 1.5 În ceea ce privește învățarea de-a lungul vieții, trebuie realizate cercetări empirice pentru a identifica în mod clar ce activități sunt realizate în întreprinderi și care sunt rezultatele urmărite, înainte ca forumul să elaboreze obiective privind educația și formarea profesională.
- 1.6 Întreprinderile trebuie să își asume responsabilitatea de a defini rezultatele în raport cu ceea ce se face sau ceea ce trebuie să se facă la locul de muncă, cu luarea în considerare a necesităților de formare a salariaților de-a lungul vieții.
- 1.7 Accesul la programele de învățare de-a lungul vieții nu trebuie să fie legat de realizările academice anterioare sau de obținerea unor calificări specifice. Învățarea de-a lungul vieții trebuie să se bazeze pe necesitățile concrete ale angajatului și ale locului de muncă pe care îl ocupă, iar formarea trebuie să fie orientată spre rezultate. Obținerea unei calificări nu trebuie să fie principalul obiectiv al acestui tip de învățare.
- 1.8 Într-o întreprindere, nimic nu poate înlocui experiența practică. Forumul trebuie, așadar, să facă propuneri privind modul în care cadrele universitare ar putea câștiga o experiență practică valabilă, atât în întreprinderile mari, cât și în cele mici. În acest domeniu există deja o bogată experiență, fiind necesară analizarea exemplelor de bune practici.
- 1.9 IMM-urile și micro-întreprinderile trebuie încurajate să devină mai active în cadrul forumului.
- 1.10 Pentru activitatea forumului ar trebui folosită o definiție mai practică a IMM-urilor și în acest sens sugerăm –

Tipul de întreprindere	Număr de angajați
Medie	<100
Mică	<20
Micro	<5

2. Context

- 2.1 Educația și formarea au fost identificate ca fiind factori cruciali pentru atingerea obiectivelor generale ale Strategiei de la Lisabona. Pentru ca societatea europeană să supraviețuiască și să concureze în noua economie globală, cetățenii trebuie să devină mai întreprinzători. Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie abordată problema modernizării sistemelor de învățământ din Europa și trebuie recunoscut ca atare rolul-cheie al universităților și al întreprinderilor în acest proces.

- 2.2 Există deja parteneriate între mari companii multinaționale și universități, organizații de cercetare și întreprinderi. Inițiativele tehnologice comune, platformele tehnologice europene, grupurile de excelență și nou înființatul Institut European pentru Inovație și Tehnologie sunt exemple pozitive de noi forme de colaborare și parteneriat. Din păcate, nu sunt suficient dezvoltate legăturile similare dintre instituțiile de învățământ superior, pe de o parte, și micro-întreprinderi și IMM-uri, pe de altă parte.
- 2.3 Sunt necesare noi direcții de cercetare pentru a cunoaște mai bine lumea în schimbare a învățământului superior, precum și rolul cadrelor universitare. În vreme ce universitățile au dobândit un rol central în construirea unei „societăți a cunoașterii” europene, cercetări recente arată că, pe măsură ce așteptările noastre privind universitățile cresc, acestea se confruntă cu presiuni cărora le este greu să le facă față: se așteaptă ca universitățile să facă mai multă cercetare, să fie competitive și rentabile, predând, în același timp, mai multor studenți într-un mod mai personal și menținând standarde academice înalte. Astfel, misiunea lor este neclară și universitățile riscă să își piardă rolul pe care îl au în generarea și diseminarea cunoașterii¹.
- 2.4 Comunicarea din mai 2006 privind modernizarea învățământului superior² afirmă că întreprinderile își pot aduce contribuția în următoarele trei domenii:
- guvernanța: modelele de întreprinderi pot fi importate în lumea universitară;
 - finanțarea: întreprinderile au un rol potențial de jucat în acordarea de sprijin financiar, atât în domeniul educației, cât și în cel al cercetării;
 - programele de învățământ: studenții trebuie să primească o educație care să îi pregătească pentru universul profesional din prezent și din viitor. Întreprinderile trebuie să se implice în acest proces și trebuie să ofere acele tipuri de stagii care să îi ajute pe studenți să facă tranziția de la studiu la muncă. Întreprinderile trebuie, de asemenea, încurajate să permită personalului lor să participe la activități de formare profesională și să își actualizeze competențele pe întreaga durată a vieții active.
- 2.5 În 2008, Comisia a creat un forum universități-întreprinderi care sprijină cooperarea dintre universități și întreprinderi în scopul de a ajuta universitățile „să răspundă mai bine și mai rapid la necesitățile pieței și să dezvolte parteneriate care să valorifice cunoștințele științifice și tehnologice”.
- 2.6 La forum au participat instituții de învățământ superior, întreprinderi, asociații profesionale, intermediari și autorități publice. Acesta a înlesnit discuțiile privind schimbul de bune practici și discuțiile privind probleme comune, permițând participanților să lucreze împreună pentru a identifica soluții posibile.

¹ Fundația Europeană pentru Știință (ESF). 2008. *Higher Education Looking Forward: An Agenda for Future Research* (Viitorul învățământului superior: o agendă pentru cercetarea viitoare), John Brennan, Jürgen Enders, Christine Musselin, Ulrich Teichler și Jussi Välimaa.

² Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European „Rezultatele agendei privind modernizarea universităților: educație, cercetare și inovare”, 10.5.2006, COM(2006) 208 final.

3. Sinteza propunerii Comisiei

- 3.1 Comisia recunoaște necesitatea unei mai bune cooperări între universități și întreprinderi. În consecință, sunt necesare măsuri de sprijinire a statelor membre în eforturile lor de modernizare a sistemelor de învățământ superior.
- 3.2 Comunicarea are ca obiective:
- să facă bilanțul a ceea ce s-a învățat din primul an de existență a forumului și din alte activități relevante întreprinse la nivel european în legătură cu provocările și barierele existente în calea cooperării dintre universități și întreprinderi. Un document de lucru al serviciilor Comisiei dezvoltă, mai pe larg, acest aspect al activității;
 - să facă propuneri pentru următoarele etape ale activității forumului;
 - să definească acțiuni concrete de monitorizare pentru a consolida cooperarea dintre universități și întreprinderi.
- 3.3 Principalele concluzii ale raportului, care vor influența activitatea forumului sunt:
- dezvoltarea unei culturi antreprenoriale în cadrul universităților necesită schimbări profunde în governanța și conducerea universităților;
 - educația în spiritul antreprenorial trebuie să fie cuprinzătoare și deschisă tuturor studenților interesați, în toate disciplinele universitare;
 - universitățile ar trebui să implice antreprenori și oameni de afaceri în predarea cursurilor privind spiritul antreprenorial;
 - profesorii din învățământul universitar și preuniversitar ar trebui să aibă acces la formare profesională în materie de predare a cursurilor privind spiritul antreprenorial și la expunere la lumea afacerilor;
 - universitățile și organizațiile publice de cercetare ar trebui să aibă o strategie clară, pe termen lung, pentru gestionarea drepturilor de proprietate intelectuală;
 - trebuie abordate provocările specifice cu care se confruntă IMM-urile care doresc să formeze parteneriate cu universitățile;
 - învățarea de-a lungul vieții trebuie să fie integrată în totalitate în misiunile și strategiile universităților;
 - actualizarea/îmbunătățirea competențelor trebuie să fie valorizată și recunoscută pe piața forței de muncă și de către angajatori;
 - învățarea de-a lungul vieții trebuie să fie dezvoltată în parteneriat cu întreprinderile, universitățile neputând să o conceapă și să o concretizeze singure;
 - condițiile-cadru naționale și regionale trebuie să ofere un mediu propice cooperării dintre universități și întreprinderi;
 - cooperarea dintre universități și întreprinderi trebuie să fie integrată în strategiile instituționale; conducerea și administrarea eficientă a resurselor umane sunt esențiale pentru punerea în aplicare a acestei cooperări.

- 3.4 Pentru a facilita dezbaterile obiectivelor de mai sus, Comisia intenționează să ofere forumului UE pentru dialogul universități-întreprinderi o structură mai solidă sub forma reuniunilor plenare și a seminariilor tematice. Se recomandă prezența pe internet. Aceasta va contribui la încurajarea implicării autorităților locale și regionale, precum și a participanților din afara UE.
- 3.5 Pe baza concluziilor forumului, Comisia intenționează să exploreze noi forme de parteneriate structurate între universități și întreprinderi, în special IMM-uri, și să examineze modul în care aceste parteneriate ar putea fi sprijinite prin programe UE. Comisia va investiga, de asemenea, dacă sfera dialogului cu întreprinderile ar putea fi extinsă și înspre alte sectoare ale educației și formării.

4. **Comentarii/observații generale ale CESE**

- 4.1 CESE salută eforturile Comisiei Europene de îmbunătățire a relațiilor dintre instituțiile de învățământ superior și întreprinderi. Cu toate acestea, CESE își exprimă îngrijorarea pentru faptul că această comunicare nu face mai mult decât să confirme criticile deja prezente în documente anterioare, ajungând la aceleași concluzii: „avem o problemă și trebuie să facem ceva pentru a o soluționa.”
- 4.2 CESE își exprimă îngrijorarea în legătură cu abordarea prea academică a Comunicării și cu faptul că recomandările acesteia sunt prea vagi și deschise interpretărilor. Folosirea termenului de „universități” cu referire la toate instituțiile de învățământ superior, indiferent de denumirea și statutul lor în statele membre, creează confuzii. Instituții diferite de învățământ superior oferă servicii diferite întreprinderilor. Instituțiile specializate în formarea bazată pe competențe oferă produse diferite față de cele care se concentrează pe cursuri bazate pe cunoștințe.
- 4.3 Majoritatea angajatorilor înțeleg diferența tradițională dintre universități și alte forme complementare de învățământ și se așteaptă ca universitățile să educe studenții astfel încât aceștia să dobândească o înțelegere aprofundată a materiilor studiate, înainte de absolvire. Angajatorii consideră diplomele mai degrabă ca un indicator de potențial decât o atestare a competențelor, în vreme ce se așteaptă ca aceste calificări, dobândite în învățământul superior și în cel profesional, să reprezinte indicatori ai capacității de a îndeplini sarcini. Această comunicare și documentul de lucru al serviciilor Comisiei nu contribuie la clarificarea nici uneia dintre aceste chestiuni.

- 4.4 CESE este conștient de problemele generate de așa-numita corporatizare a universităților. Considerăm că transferul și aplicarea automată a proceselor și procedurilor educaționale din SUA în Europa nu va funcționa. Universitățile europene trebuie să găsească un nou mod de a construi relații cu întreprinderile și de a îmbunătăți serviciile, calificările și rezultatele pe care le oferă, fără ca acest lucru să dăuneze capacității acestora de a realiza cercetare fundamentală, care este primordială pentru supraviețuirea Uniunii în contextul concurențial mondial.
- 4.5 În climatul economic actual, toate instituțiile de învățământ superior din Europa vor fi forțate să devină mai „orientate înspre clienți” și mai conștiente de raportul dintre costurile și beneficiile pe care le generează în societate. Forumul universități-întreprinderi ar trebui să devină partenerul ideal în a ajuta instituțiile de învățământ superior să-și asume acest nou rol. Se impune totuși definirea noțiunii de „client”, din punctul de vedere al interesului general, al angajatorilor, cât și din cel al fiecărui student.
- 4.6 Aceste schimbări de priorități vor avea implicații financiare pentru universități. Măsura în care piața trebuie să determine prioritățile academice este un factor crucial, care trebuie analizat cu atenție. Accentul exclusiv pe competitivitate și orientarea spre întreprinderi ca standarde absolute, printre altele, ar putea implica restrângerea programelor de învățământ și a domeniilor de cercetare. Acest curent este ilustrat de declinul disciplinelor clasice, care se poate observa la scară globală. Acest proces³ nu se limitează la științele umaniste, ci apare și în disciplinele științifice clasice cum ar fi chimia, fizica și matematica, precum și în economie și alte științe sociale.
- 4.7 Comisia afirmă în comunicare că principalul scop al recomandărilor este de a transforma universitățile europene în „factori determinanți primordiali ai ambiției Europei de a fi prima economie și societate bazată pe cunoaștere din lume”. Deși pare a fi un țel lăudabil, există o temere în legătură cu faptul că numai universitățile au fost calificate drept „factori determinanți”. CESE ar prefera un parteneriat egal între întreprinderi și universități, în care ambele să își recunoască propriile puncte tari și slabe și în care ambele să fie factori ai schimbării, în mod egal. Întreprinderile ar trebui să contribuie cu experiența practică și cunoașterea pieței, iar universitățile cu conținutul și sprijinul intelectual. CESE reamintește însă că factorii care constituie „motorul” străduinței europene nu sunt reprezentați numai de întreprinderi și de instituțiile de învățământ superior, ci și de numeroase alte elemente. Aceeași străduință trebuie identificată și în unele politici europene și naționale și, mai ales, în susținerea de către societate a educației și a combaterii șomajului.

³

Wilshire, Bruce, 1990: *The Moral Collapse of the University: Professionalism, Purity and Alienation* (Colapsul moral al universității: profesionalism, puritate și alienare); Albany: State University of New York Press; Readings, Bill. 1996: *The University in Ruins* (Universitatea în ruine). Cambridge, Harvard University Press.

- 4.8 CESE recunoaște necesitatea de a armoniza ceea ce se predă cu posibilitatea de a găsi un loc de muncă, precum și referirile din documentul de lucru la „rezultate” (5.2/5.2.3/5.5.5), însă continuă să creadă că acesta nu poate fi singurul rol al universității. Cu toate acestea, CESE își exprimă preocuparea cu privire la modul în care aceste rezultate vor fi definite, la entitatea care va defini aceste rezultate și la modul în care vor fi integrate educația și formarea profesională, precum și calificările profesionale în matricea finală a formării și calificărilor de la nivelul universitar și a celor de la nivelul învățământului profesional. CESE consideră că definițiile acestor rezultate sunt cruciale pentru a adapta calificările la nevoile angajatorilor, în special ale IMM-urilor și ale micro-întreprinderilor, însă observă că, având în vedere durata unui ciclu de învățământ în contextul în care piețele muncii europene evoluează continuu și nu sunt armonizate, va fi dificil de obținut o concordanță între educație și munca într-o întreprindere.
- 4.9 Învățarea de-a lungul vieții este importantă pentru întreprinderi și cetățeni, însă comunicarea nu abordează problema accesului egal la acest mod de formare. Aceasta este o problemă gravă, în special în legătură cu acei cetățeni care nu au primit educație universitară. Este clar că, fără recomandări specifice, cei care au deja o diplomă universitară vor primi mai mult sprijin și formare, iar cei care nu au primit educație universitară nu vor putea participa programe universitare de învățare pe parcursul întregii vieți.
- 4.10 În cadrul acestor propuneri, Comisia pare să presupună că poate identifica domeniile în care lipsesc de competențele doar prin întâlniri cu angajatori și cadre universitare. Este paradoxal că, în timp ce se fac presiuni pentru mai multă cercetare științifică, se evită să se recomande aplicarea unei tehnici științifice pentru a se stabili exact ce competențe lipsesc și pentru a contribui la elaborarea planurilor de educație și formare necesare pentru a acoperi aceste lipsuri.
- 4.11 Această lipsă de informații este deosebit de importantă în cazul învățării de-a lungul vieții. Ar trebui efectuate cercetări empirice care să identifice în mod clar ce activități sunt îndeplinite în întreprinderi și ce activități se cer îndeplinite. Odată ce acestea au fost identificate, formarea profesională și orice calificări ulterioare trebuie concepute în așa fel încât să corespundă rezultatelor identificate. Datorită caracterului practic pe care îl comportă definirea rezultatelor în întreprinderi, este esențial ca acestea să își îndeplinească rolul în cadrul procesului de dezvoltare și să definească aceste obiective. Informarea celor interesați va fi crucială. De exemplu, atunci când se cunoaște că într-un anumit sector există o mare nevoie de forță de muncă, cum este cazul meseriilor din domeniul maritim, ar trebui ca potențialii „elevi” să fie informați cu privire la universitățile (naționale și europene) care oferă pregătire pentru aceste meserii, meserii care sunt foarte variate și, în unele cazuri, necesită un nivel înalt de calificare.

- 4.12 Comunicarea Comisiei (punctul 2) afirmă: „Cooperarea între universități și întreprinderi implică două comunități cu diferențe mari în ceea ce privește cultura, valorile și misiunile”. În continuare, descrie în detaliu modul în care au fost construite parteneriatele dintre cele două domenii și admite că „nivelul de cooperare rămâne foarte diferit între țări, universități și discipline universitare. În plus, măsura în care această cooperare a influențat guvernanta sau cultura organizațională în cele două sectoare vizate este limitată. Puține universități au o strategie de cooperare cu întreprinderile la nivel instituțional; acelea care o au sunt concentrate într-un număr mic de state membre.”
- 4.13 Această afirmație conține una dintre problemele principale ale relației dintre universități și întreprinderi, și anume aceea că multe universități tradiționaliste încearcă foarte puțin sau chiar deloc să înțeleagă cultura, valorile și motivațiile întreprinderilor și consideră că orice efort de înțelegere trebuie făcut de întreprinderi, și nu de universități. Până când această problemă nu se rezolvă, toate recomandările privind cooperarea universități-întreprinderi vor avea o valoare limitată.
- 4.14 Această afirmație evidențiază, de asemenea, o problemă; cooperarea se bazează, în prezent, pe universitățile care lucrează cu întreprinderi mari, adesea multinaționale, cu un istoric social și economic dovedit. Întrebarea care decurge în mod necesar este ce șansă au IMM-urile și micro-întreprinderile să exercite o influență asupra universităților, dacă marile companii au avut, de-a lungul timpului, o influență atât de redusă. La această problemă se face referire la punctul 3.3: „Trebuie abordate provocările speciale cu care se confruntă IMM-urile în cazul în care urmează să formeze parteneriate cu universitățile”. Nu se oferă, însă, sugestii practice privind posibilele provocări sau soluții.
- 4.15 Documentul nu conține o definiție clară a IMM-urilor. Termenul este menționat de nouă ori în comunicare, de zece ori în evaluarea de impact și de 76 de ori în documentul de lucru al serviciilor Comisiei. Cu toate acestea, impresia generală care se desprinde din documentele Comisiei este că definiția nu se referă la întreprinderile mici, ci, mai degrabă, la întreprinderile care au peste 200 de angajați și o cifră de afaceri de peste 10 milioane de euro. Definiția IMM-urilor folosită în prezent de Comisia Europeană este:

Tipul de întreprindere	Număr de angajați	Cifră de afaceri anuală		Total bilanț anual
Medie	<250	50 MEUR	sau	43 MEUR
Mică	<50	10 MEUR	sau	10 MEUR
Micro	<10	2 MEUR	sau	2 MEUR

Definiția nu este de ajutor instituțiilor de învățământ superior sau forumului atunci când acestea încearcă să identifice IMM-urile, mai ales dacă folosesc cifra de afaceri anuală. În opinia noastră, utilizarea actualei definiții a IMM-urilor constituie un obstacol pentru identificarea partenerilor de afaceri. De aceea, este de dorit o definiție mai simplă a IMM-urilor, care să reflecte realitatea.

- 4.16 CESE consideră că referirea la „încurajarea spiritului antreprenorial” trebuie analizată în profunzime și demonstrată prin exemple concrete în întregul sistem de educație. Comitetul își exprimă îngrijorarea pentru faptul că forumul ar putea să nu fie locul potrivit pentru discutarea acestei chestiuni foarte complexe. Nevoia de a dezvolta creativitatea copiilor, ca și celelalte talente pe care aceștia le vor utiliza în cadrul viitoarelor meserii, precum și nevoia adulților de a fi întreprinzători la locul de muncă (mai ales sub aspectul învățării de-a lungul vieții) sunt două chestiuni diferite.
- 4.17 Mediul de afaceri se teme că acest „curent de gândire” care promovează spiritul antreprenorial (*entrepreneurism*) devine o nouă „modă” în învățământul superior. Universitățile au, într-adevăr, un rol în promovarea și dezvoltarea unei atitudini mai întreprinzătoare însă, în ultimul timp, acesta s-a extins astfel încât să includă pregătirea indivizilor pentru a deveni întreprinzători. World Economic Forum (*Educating the next wave of entrepreneurs* – aprilie 2009) precizează: „Majoritatea lucrurilor pe care le auziți despre spiritul antreprenorial sunt greșite. Acesta nu înseamnă magie, nu implică nimic misterios și nu are nici o legătură cu moștenirea genetică. Este o disciplină și, ca orice altă disciplină, poate fi învățată.” Considerăm că această schimbare adoptată de unele universități în ultima vreme este fundamental greșită. Universitățile îi pot învăța pe indivizi cum să realizeze activități care se desfășoară în cadrul întreprinderilor, cum ar fi contabilitatea, marketingul sau aplicarea unor proceduri de administrare, însă nimeni, nici măcar profesorii universitari, nu poate învăța pe cineva cum să evalueze și să-și asume riscurile financiare și personale care, de cele mai multe ori, sfidează orice logică.
- 4.18 CESE atrage atenția asupra Avizului său privind parteneriatul dintre instituțiile de învățământ și angajatori⁴, care stabilește la rândul său o serie de inițiative în acest domeniu.

5. **Observații privind documentul de lucru al serviciilor Comisiei**

- 5.1 CESE își exprimă preocuparea cu privire la faptul că documentul de lucru la care se face referire în comunicarea Comisiei (punctul 2) aduce puține elemente suplimentare față de cele cuprinse în aceasta. Documentul de lucru nu face decât să accentueze confuzia, deoarece face afirmații fără să prezinte dovezi suficiente care să-i sprijine concluziile.
- 5.2 Documentul de lucru este redactat în mod evident din punctul de vedere al universităților, cu privire la ceea ce universitățile pot face pentru a profita de pe urma colaborării cu întreprinderile. Acest lucru este un motiv de îngrijorare pentru CESE întrucât documentul nu oferă o viziune echilibrată asupra activităților pe care forumul ar trebui să le întreprindă. Diferențierea între universități, instituții de învățământ complementar și alte organisme de formare este extrem de vagă și nu este clar dacă se sugerează că toate universitățile ar trebui să devină instituții de formare sau că toate organismele de formare ar trebui să devină universități.

4

Avizul CESE adoptat la 24 martie 2009. Raportor: dl MALOSSE (JO C 228, 22.9.2009).

5.3 CESE consideră că documentul de lucru este o ocazie pierdută, care nu prezintă perspectivele mai largi ale întreprinderilor și nu abordează problemele specifice ale IMM-urilor.

Bruxelles, 15 octombrie 2009

Președintele
Secțiunii pentru ocuparea forței de muncă, afaceri
sociale și cetățenie

Leila KURKI

*

* *

N.B.: Urmează anexa.

**Anexă
la
Avizul**

Secțiunii pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie

Următoarele amendamente au fost respinse, dar au întrunit cel puțin o pătrime din voturi.

Punctul 1.3

Se modifică după cum urmează:

„CESE susține un parteneriat ~~mai echitabil~~ între ~~universități~~ instituțiile de învățământ superior și întreprinderi, în care ambele să fie încurajate să devină «motoare» ale schimbării și să aibă contribuții valoroase.»

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	26
Voturi împotriva:	36
Abțineri:	4

Punctul 2.1.

Se modifică după cum urmează:

„Educația și formarea au fost identificate ca fiind factori cruciali pentru atingerea obiectivelor generale ale Strategiei de la Lisabona. ~~Pentru ea societatea europeană să supraviețuiască și să fie competitivă în noua economie globală, cetățenii trebuie să devină mai întreprinzători.~~ Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie luate în considerare nevoile ~~abordată problema modernizării~~ sistemelor de învățământ din Europa și trebuie recunoscut ca atare rolul-cheie al ~~universităților~~ instituțiilor de învățământ superior și al întreprinderilor în acest proces.»

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	29
Voturi împotriva:	36
Abțineri:	4

Punctul 4.2

Se modifică după cum urmează:

„CESE își exprimă îngrijorarea în legătură cu abordarea prea unilateral critică academică a Comunicării și cu faptul că recomandările acesteia sunt prea categorice și deschise interpretărilor. Folosirea termenului de «universități» cu referire la toate instituțiile de învățământ superior, indiferent de denumirea și statutul lor în statele membre, creează confuzii. Instituții diferite de învățământ superior oferă servicii diferite întreprinderilor. Instituțiile specializate în formarea bazată pe competențe oferă produse diferite față de cele care se concentrează pe cursuri bazate pe cunoștințe.”

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	26
Voturi împotriva:	34
Abțineri:	7

Punctul 4.3

Se modifică după cum urmează:

„Majoritatea angajatorilor înțeleg diferența tradițională dintre universități și alte forme complementare de învățământ și se așteaptă ca universitățile să educe studenții astfel încât aceștia să dobândească o înțelegere aprofundată a materiilor studiate, înainte de absolvire. Angajatorii consideră diplomele mai degrabă ca un indicator de potențial decât o atestare a competențelor, în vreme ce se așteaptă ca aceste calificări, dobândite în învățământul superior și în cel profesional, să reprezinte indicatori ai capacității de a îndeplini sarcini. ~~Această comunicare și documentul de lucru al serviciilor Comisiei nu contribuie la elarificarea nici uneia dintre aceste chestiuni.~~ Dacă aceste așteptări sunt confirmate depinde de la caz la caz, așteptările putând fi eventual inserate în structura unui model, în cadrul unor proiecte concrete de cooperare. Din cauza crizei actuale, este probabil ca un număr din ce în ce mai mare de studenți să se îndrepte către întreprinderile cu care ar putea colabora, și aceasta încă înainte de finalizarea studiilor.”

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	27
Voturi împotriva:	44
Abțineri:	3

Punctul 4.4

Se modifică după cum urmează:

„CESE este conștient de problemele generate de așa-numita corporatizare a universităților. Considerăm că transferul și aplicarea automată a proceselor și procedurilor educaționale din SUA în Europa nu va funcționa. Instituțiile europene de învățământ superior cooperează și ele cu întreprinderile, dar trebuie să găsească un nou mod de a face mai bine cunoscută această colaborare. Unele întreprinderi au fondat instituții de învățământ superior, iar cooperarea lor la scară europeană ar fi binevenită~~construi relații cu întreprinderile și de a îmbunătăți serviciile, calificările și rezultatele pe care le oferă.~~”

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	21
Voturi împotriva:	44
Abțineri:	1

Punctul 4.6

Se modifică după cum urmează:

„~~Aceste schimbări de priorități vor avea implicații financiare pentru universități.~~ Măsura în care piața trebuie să determine prioritățile academice este un factor crucial, care trebuie analizat cu atenție. Accentul exclusiv pe competitivitate și orientarea spre întreprinderi ca standarde absolute, printre altele, ar putea implica restrângerea programelor de învățământ și a domeniilor de cercetare. Acest curent este ilustrat de declinul disciplinelor clasice, care se poate observa la scară globală. Acest proces⁵ nu se limitează la științele umaniste, ci apare și în disciplinele științifice clasice cum ar fi chimia, fizica și matematica, precum și în economie și alte științe sociale.”

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	28
Voturi împotriva:	35
Abțineri:	2

⁵

Wilshire, Bruce, 1990: *The Moral Collapse of the University: Professionalism, Purity and Alienation* (Colapsul moral al universității: profesionalism, puritate și alienare); Albany: State University of New York Press; Readings, Bill. 1996: *The University in Ruins* (Universitatea în ruine). Cambridge, Harvard University Press.

Punctul 4.13

Se modifică după cum urmează:

„Această afirmație conține una dintre problemele principale ale relației dintre universități și întreprinderi, și anume aceea că multe universități ~~tradiționaliste încearcă foarte puțin sau chiar deloc să înțeleagă~~ refuză să respecte cultura, valorile și motivațiile întreprinderilor și consideră că nu trebuie să-și modifice comportamentul în acest sens. Întreprinderile, și nu universitățile, sunt cele care trebuie să înțeleagă că învățământul superior nu este doar o chestiune de profitorice efort de înțelegere trebuie făcut de întreprinderi și nu de universități. Până când această problemă nu se rezolvă, toate recomandările privind cooperarea universități-întreprinderi vor avea o valoare limitată.”

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	28
Voturi împotriva:	38
Abțineri:	1

Punctul 4.14

Se modifică după cum urmează:

„~~Această afirmație~~ CESE evidențiază, ~~de asemenea, o altă problemă:~~ cooperarea se bazează, în prezent, pe ~~universitățile~~ instituțiile de învățământ superior care lucrează cu întreprinderi mari, adesea multinaționale, cu un istoric social și economic dovedit. Întrebarea care decurge în mod necesar este ce șansă au IMM-urile și micro-întreprinderile să exercite o influență asupra ~~universităților~~ instituțiilor de învățământ superior, ~~dacă marile companii au avut, de-a lungul timpului, o influență atât de redusă.~~ La această problemă se face referire la punctul 3.3: «Trebuie abordate provocările speciale cu care se confruntă IMM-urile în cazul în care urmează să formeze parteneriate cu universitățile». Nu se oferă, însă, sugestii practice privind posibilele provocări sau soluții.”

Rezultatul votului:

Voturi pentru:	27
Voturi împotriva:	34
Abțineri:	7